

ОШ МАМЛЕКЕТТИК УНИВЕРСИТЕТИНИН ЖАРЧЫСЫ. ФИЛОЛОГИЯ

ВЕСТНИК ОШСКОГО ГОСУДАРСТВЕННОГО УНИВЕРСИТЕТА. ФИЛОЛОГИЯ

JOURNAL OF OSH STATE UNIVERSITY. PHILOLOGY

e-ISSN: 1694-8874

№1(3)/2024, 66-75

УДК: 81`25

DOI: [10.52754/16948874_2024_1\(3\)_7](https://doi.org/10.52754/16948874_2024_1(3)_7)

КАСЫМ ТЫНЫСТАНОВДУН КОТОРМОЧУЛУК ӨНӨРҮ¹

ПЕРЕВОДЧЕСКАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ КАСЫМА ТЫНЫСТАНОВА

KASYM TYNYSTANOV AS A TRANSLATOR

Жигитов Салижан

Жигитов Салижан

Zhigitov Salizhan

---

¹ Салижан Жигитовдун кол жазмасын “ОшМунун Жарчысы. Филология” журналына бергендиги үчүн Кыргыз-Түрк “Манас” университетинин доценти Таалайбек Абдиевге ыраазычылыгыбызды билдиребиз (Редакция).

КАСЫМ ТЫНЫСТАНОВДУН КОТОРМОЧУЛУК ӨНӨРҮ

Аннотация

Төмөндө кыргыз эл акыны, жазуучу, адабий сынчы, коомдук ишмер Салижан Жигитовдун буга чейин эч жерде жарыяланбаган макаласын окурмандарга сунуштайбыз. Бул макалада автор кыргыз адабиятынын түптөөчүлөрүнүн бири Касым Тыныстановдун котормочулук өнөрүнө арналган. Макалада кыргыз совет адабиятындагы котормо тармагы коомдун саясий жана маданий муктаждыктарынан улам көз жарганы кокустук эместиги белгиленген. Автор Касым Тыныстановдун орус адабиятын кыргыз тилине которууга жасалган алгачкы аракеттери жана анын жыйынтыктары боюнча калыс сын көз карашын билдирген. Макалада автордун стили толук сакталып, эч өзгөртүүсүз берилди.

Ачык сөздөр: кыргыз адабияты, котормочулук өнөрү, Касым Тыныстанов, орус адабияты, поэзия.

ПЕРЕВОДЧЕСКАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ КАСЫМА ТЫНЫСТАНОВА

KASYM TYNYSTANOV AS A TRANSLATOR

Аннотация

Ниже мы представляем читателям ранее не опубликованную статью кыргызского народного поэта, писателя, литературоведа, общественного деятеля Салижана Жигитова. Данную статью автор посвящает переводческой деятельности Касыма Тыныстанова, одного из основоположников кыргызской литературы. В своей статье С. Жигитов анализирует первые попытки Касыма Тыныстанова перевести русскую литературу на кыргызский язык и их результатах. В статье полностью сохранен авторский стиль и изложен без каких-либо изменений.

Abstract

Below we present to readers a previously unpublished article by the Kyrgyz national poet, writer, literary scholar, and public figure Salizhan Zhigitov. The author dedicates this article to the translation work of Kasym Tynystanov, one of the founders of Kyrgyz literature. In his article, S. Zhigitov analyzes Kasym Tynystanov's first attempts to translate Russian literature into Kyrgyz and their results. The author's style is fully preserved in the article and is presented without any changes.

Ключевые слова: кыргызская литература, переводческая деятельность, Касым Тыныстанов, русская литература, поэзия.

Keywords: Kyrgyz literature, translation activities, Kasym Tynystanov, Russian literature, poetry.

Киришүү

Салижан Жигитовдун белгисиз мурастарынан

Көркөм адабият, асыресе совет адабияты, тарыхый турмуш менен үзөңгүлөш жүрүп, коомдун көп түрдүү агымын чагылдырып келери белгилүү. Ар нерсенин жаралыш себеби ошо тарыхтын кайсы бир шарт-жагдайына байланыштуу болгон соң, адабиятыбыздын котормо тармагы да коомдун саясий жана маданий муктаждыктарынан улам көз жарганы кокустук эмес. 20-жылдар кыргыздын кыргыз болуп өсүп өнүшү үчүн кандай роль ойногону маалым. Башкасын айтпаганда да маданий сферадагы жандуу аракеттер, калк башы интеллигенциябыздын түптөнүп жаралышы, турмушундагы кескин өзгөрүштөр карапайым элдин эсин энгиретип, жаңы замандын маани-маңызынан, багыт алган жолунан кабар алуу, улуу төңкөрүш менен кошо келип, бир чети жакшы илеби менен жүрөк жылытса, бир чети жаттыгы менен бүшүркөткөн түшүнүктөрдүн чечмелениши аба-суудай зарыл эле. Ушундан улам «Интернационал» сыяктуу гимндердин кыргызчаланып, элге жайылыш муктаждыгы да төгүн жерден чыкпагандыр. Ошентип котормонун адепки жемиштери саясий үгүт-насыят мүнөзүндө, «өзгөрүш балбандарынын ыры менен таанышуу, көбүнчө ошол обон менен ырдоого багытталган» (Тыныстанов).

«Өзгөрүш ырлары», жалаң революциячыл мазмундагы гимндерди, маршрутды камтыган, болгону жети ырдан турган чакан китепче, 1926-жылы Пишпектеги «Серп и молот» типографиясынан басылып чыккан. Бул котормо жыйнактын автору Касым Тыныстанов – студент кезинен эле жаңы коом турмушуна активдүү аралашып, телчигип келаткан улут интеллигенциясынын алдыңкы катарында жүргөндөрдүн бири. Ошо кезде Казак-кыргыз агартуу институтунда окуу менен катар кеңеш доорунун коомдук-маданий турмушуна баш-оту менен кирип, «мезгилдүү басма сөз органдарында, улуттук жазма-чийме жаратуу, кыргызча китеп басып чыгаруу, мектеп окуулуктарын курап жасоо иштерине активдүү катышкан» (Жигитов, 1988, б. 10). Совет доорунун негизделишиндеги коомдук жана адабий процесстердин саналуу көч башыларынын бири болгондугу аз убактан бери ачыкка чыгып, айтыла баштады.

«Өзгөрүш ырларынын» кыргызчаланышынын бир себебин өзү жыйнактын башында: «... которуу кызматын облустук партия комитетинин үгүт-насыят бөлүмү маган табыш кылды» деп түшүндүрөт. Арийне. К.Тыныстанов бул иште партиоттуулугун курулай демонстрациялоо, болбосо коомдук тапшырманы гана аткарып коюу үчүн жонуна жүктөбөгөндүр. Маселен, «Интернационал» Тыныстанов тарабынан 1924-жылдан баштараакта эле которулуп, бул жыйнакка кирерден мурда эки жолу: биринчисинде өзү түзгөн алгачкы кыргызча окуу китебине (Хрестоматия, Ташкент 1924) И.А.Крыловдун «Ийнелик менен кумурска» тамсилинин котормосу менен бирге киргизилгени, экинчи ирет 1925-жылы «Эркин тоодо» (11-июндагы 27-саны) жарыяланганы, аталган котормолордун үстүндө далайдан бери эле эмгек этип, түйшүк тартканынан кабарлайт. Ошо 20-21-жылдарда жаш жазма адабиятын түптөгөн бирден бир акын Касым экенин замандаштары учурунда эле баалашкан.

Илимий агартуучулук иш-аракетинен тышкары К.Тыныстанов «С.Карачев экөө кыргыздын сабаттуу жаштарынын ичинен адеп суурулган калемгерлерден болуп» (С.Жигитов), айрыкча поэзия менен кеңири тааныштыгы, чыгармаларын казакча, татарча жазып, «ыр, аңгеме макалаларын «Көмөк» («Ушкын», «Тилсин»), «Өрис» («Жаңа өрис»), «Ак жол» ж.б. газета-журналдарга жарыялап» (С.Жигитов) турушкандан улам, ошо боордош түрк элдерин эне тилиндей билгендиги алардын көркөм туюмунун калыптанышын,

лексикасынын байышын шарттаган. Мунун баары жаратмандын котормо жаатында эмгек этиши үчүн зарыл резервдер эле.

«Өзгөрүш ырларын» которууда Тыныстанов «кыргыз адабиятын көбөйтүү, болбосо, кыргыз адабиятына сулуулук киргизүү» максатын көздөбөсө да, ушул китепче улуттук көркөм котормобуздун башаты экендиги талашсыз. Андыктан бул таржымалар дебют катары да көңүл бурууга арзыйт. Булардын ичинен «Интернационал» - котормочунун эле жеке саамалыгы эмес, ушул жанрдын тун перзенти. Кай иште болбосун адеп чыйыр салуу оңой-олтоңго турбайт, көп учурда оңунан чыкпай калганы да жок эмес. Бирок бул гимндин биринчи котормосу тууралуу минтип айтуу болбос. Муну кийинки жылдары жаралган варианттарга салыштырып салмактасак. Гимндин кайырмасын көрөлү.

Оригиналда:

Это наш последний
И решительный бой.
С Интернационалом
Воспрянет род людской!

Тыныстановдуку:

Бул биздин эң акыркы
Жеңишер чоң майрам.
Интернасийанал менен
Көгөрөр бар адам!

Үчүнчү вариантта:

Бул биздин эң акыркы
Чечкиндүү зор майдан!
Интернационал менен
Өркүндөйт бар адам!

Үчүнчү вариант 1952-жылы, адабиятыбыздын а кездеги локомотивдери: акын-котормочулар У.Абдукаимов, К.Маликов, А.Токомбаев жана Т.Үмөталиевдин коллективдүү калеминен жаралып, ошо жылдын 28-мартында «Тянь-Шань правдасы» гезитине чыккан. К.Тыныстановдун вариантынан канча дурус айырмачылыгы же ага окшоштугу салыштыруудан көрүнүп турат. Текстти которууда акындар алгачкы вариантка кайрылышканбы, жокпу, айтор, «Жеңишер чоң майрамдын» «Чечкиндүү зор майданга» алмаштырылышы дурус табылга, бирок биринчи варианттагы «Өркүндөйт бар адам» деген саптын ички маңызы да, сырткы кооздугу да алмаштырууну талап кылбас. Идеяга такаганда, бул адепки эмес, үчүнчү кайталанып которулушу болгон соң, К.Тыныстановдон кийин кеминде отуз жылдан кийин колго алынып жаткан соң, мурунку эки варианттын иргелип-искелгени, калпып алган каймагы болуш керек эле. Бирок ушул акыркы жана бирден бир негизги деп саналып келген вариант айрым учурда Тыныстановдун чыйрак саптары менен ат салыша алган эмес. Мисалга дагы бир төрт сапты карап көрөлү.

Түп нуска:

Никто не даст нам избавленья –
Ни бог, ни царь и не герой.
Добьемся мы освобожденья
Своею собственной рукой.

Тыныстановдо:

Эркиндик бизге эч ким кыйбас,

Бадыша да, баатыр, байгамбар.
Эркиндик, теңдик көктөн жаабас,
Коркпогон биздин кол алар.

Үчүнчү вариантта:

Эркиндик бизге эч ким бербейт
Кудай да, падыша да, баатыр да.
Боштондукту колубуз менен
Алабыз жеңип майданда.

Ушул мисал аркылуу К.Тыныстановдун ыр жасоо ыкмасына кайрылганда, «... бул өзгөрүш ырларын которгондо кыргыз ырларынын техникасына жанаштыруу жагы каралбады» деп эскерткени менен рифмалаштырууда ыр түзүлүшүнүн жол-жобосун ылгай, кадала иштегени көрүнөт. Поэзиянын эрежеси боюнча, рифма, толук маанисинде – өлчөм, уйкаш, үндөштүк ыр жаратууда башкы мааниге ээ. Ырдын ыргагы, басымы, синтаксистик-лексикалык түзүлүшү да рифманын таасири астында, ага көз каранды. Ошондой эле орду менен келтирилген рифма сөздүн таасирдүүлүгүн, угумдуулугун күчөтөт. Ушул талаптарга калем кармап, сөз багып калган котормочу дитин коюп, ал аракетин да аздыр-көптүр жемишин бериптир. «Интернатсийаналда» жана жалпы эле бардык ырларда орусча тексттердин муун өлчөмдөрүн так сактаган. Маселен, «Интернационал» орус поэзиясынын мыйзамына ылайык муунчул-басымчыл (силлаботоникалык) түзүлүштө, 4-4 муунакта жазылган. Албетте, түрк поэзиясы басымчыл (тоникалык) ыкма менен түзүлөт, ошондо да котормочу ар саптагы муундарды төп келтирүүгө жетишкен. Ар бир сап 8 жана 9 муундан турат:

Никто не даст нам избавленья –	9
Ни бог, ни царь и не герой.	8
Добьемся мы освобожденья	9
Своею собственной рукой.	8
Эркиндик бизге эч ким кыйбас,	9
Бадыша да, баатыр, байгамбар.	9
Эркиндик, теңдик көктөн жаабас,	9
Коркпогон биздин кол алар.	8

Уйкаштыруусу да бүтүн бирдей тартипте: аттама (перекрестная рифма) уйкаштыгын абаб колдонгон:

... кыйбас	а
... байгамбар	б
... жаабас	а
... кол алар	б

Ал эми үчүнчү варианттын текстинде муун өлчөмүн сактоого да, үндөштүктү төптөөгө да аракет болбогон:

... бербейт
... менен
... баатыр да

... майрамда деген рифманы талапка ылайык деп табуу кыйын. Ошентип, үчүнчү вариант – коллективдүү иштин жемиши – көп учурда К.Тыныстановдун тексти менен үн алышып, кээ жери анын түздөн-түз көчүрмөсү экенин мисалдар айгинеледи.

Эми «Интернационалдын» экинчи варианты тууралуу сөз кылсак, ал 1933-жылы «Кыргызстан кеңеш адабияты» журналынын 1-санына котормочусу көрсөтүлбөстөн басылып чыккан. Чыккан да, бардык начар нерсе сыяктуу эле унутулуп калган. Мындан бир түрмөктү К.Тыныстанов которгон текстке салыштырсак:

Оригинал:

Весь мир насилья мы разрушим
До основанья, а затем
Мы наш, мы новый мир построим,
Кто был ничем, тот станет всем.

К.Тыныстановдуку:

Эски дүйнөнү кулатабыз,
Түбүнөн түрө биз бузуп.
Эзилген элди жыргатабыз,
Жаңыдан дүйнө тургузуп.

Экинчи вариант:

Бүт зордук дүйнөсүн бузабыз
Түбүнөн, бизден куланат. (?)
Жаңы дүйнөнү биз курабыз,

Болбогон баары боло алат,- деген башаламан сөздөрдөн турат. Котормо баштан-аяк буквализмге жык. Айрым саптарды келтирсек:

Оригинал:

Кипит наш разум возмущенный
И в смертный бой вести готов.

Экинчи вариант:

Кайнайт биздин акыл ашынган
Өлүм согушка биз дайар.

Оригинал:

Кто был ничем, тот станет всем.

Экинчи вариант:

Болбогон, баары боло алат.

Оригинал:

Воспрянет род людской!

Экинчи вариант:

Так турат (?) бар адам.

Оригинал:

Добьемся мы освобожденья
Своею собственной рукой.

Экинчи вариант:

Боштондукка биз жетишебиз
Энчилүү кол күч (?) астында

Оригинал:

Владеть землей имеем право,

Но паразит – никогда

Экинчи вариант:

Жер ээлешке толук эрктүүбүз
Митеге эч жок эчтеме. (?)

Жыйнакка кирген жети ырдын баары обондуу марштар, гимндер болгондуктан, котормочу, өзү эскерип кеткендей, «өзгөрүш балбандарынын ыры менен таанышуу, көбүнчө ошол обон менен ырдоо» максатын көздөгөндүктөн, алардын ыргак жол-жобосун кубалай, муун өлчөмдөрүн бирдей алууга умтулуп, анысы көп учурда ордуна чыккандай. Арийне, таржымачы ырлардын куюлушкан сырткы сулуулугун гана кубалабастан, оригиналдын мазмунуна сүнгүй, контексттин маани-маңызын да сергек талдай алган. Мисалдарга кайрылалы:

Слезамы залит мир безбрежный,
Вся наша жизнь – тяжелый труд.
Но день настанет неизбежный,
Неумолимо грозный суд!

Бул түрмөк (строфа) польша жумушчуларынын ырынын орусча котормосунан, автору В.Т.Тан (Богораз). К.Тыныстанов, албетте, орусча тексттен которгон:

Көз жашка дүйнө көмүлгөн,
Биздердин турмуш – оор эмгек.
Бирок да эзелден көксөгөн –
Тилеген тиер күн келмек!

Сөз кубалап кетсе, акыркы эки сап башкача чыкмак. Бирок котормочунун поэтикалык туюму буквализмге жол бербей, контексттин түпкүлүктүү мазмунун иргеп чыгарат. Башында белгилеп кеткендей, бул ырда да муун өлчөмүн бап келтирип, демек, негизги көздөгөнүнө, ырдын обонго туураланышына жетише алган.

Мындай ийгиликтен башка ырлар да куру калган эмес, маселен, «Аза маршы» үч размерлүү амфиорахий өлчөмүндө жазылып, 1-3-сабы 11, 2-4-сап 9 муундан турса, котормодо да дал ошондой берилет.

Оригиналда:

Вы жертвою пали в борьбе роковой	11
Любви беззаветной к народу.	9
Вы отдали все, что могли, за него,	11
За честь его, жизнь и свободу.	9

Котормодо:

Кайгы жеп кара элдин камы үчүн	11
Жан-тенди аябай салдыңар.	9
Эркиндик, бирдик, жыргал таңы үчүн	11
Күрөштө жан курман кылдыңар!	9

Адекваттуулукка жетишүүдө которуучунун жеке поэтикалык ойлому, эки тилдин тең заң-законун жете билип, өзгөчөлүктөрүн баамдап айырмалап алуусу өбөлгө болоруна жогорудагы К.Тыныстановдун котормосу далил.

Л.И.Пальминдин «Реквиемин» «Кайрат» (контекстте: кайрат айтуу; көңүл айтуу) деп которуп, мында да котормочунун түйшүктүү аракети сая кетпеген:

Не плачьте над трупами павших борцов,
Погибших с оружием в руках.

Не пойте над ними надгровных стихов,
Слезой не скверните их прах.
Күрөштө мылтыгын колдо бек кармап
Өлгөн эр үчүн ыйлаба;
Жаш төгүп зарлап, муң менен ырдап,
Мүрзөсүн жашка булгаба!

Мисалдан көрүнүп тургандай, ырдын формасы гана бап келбестен, оригиналдын маңызы да кыргызча так берилген.

Албетте, котормодо:

Кайгырып, ыр ырдап, ыйлаш керек жок,
(Не нужно ни гимнов, ни слез мертвецам) деген сыяктуу стилистикалык мүчүлүштөр деле жок эмес. Ошондой эле семантикалык аксоолор да кездешет.

Оригинал:

С врагом их, под знаменем тех же идей,
Ведите их бой до конца!
Нет почести лучшей, нет тризны святей
Для тени достойной борца.

Мында курман болгондордун идеяларын бекем тутуп, акырына чейин күрөшсөнөр, алардын арбагын сыйлап, ардактап аш бергениңер ошо деп жатат. Котормодо ой жөнөкөйлөнүп, ал эмес мааниси да өзгөрүп калган.

Ал салган жолго түш, талба белди буу
Жоолорун жооло талганча.
Эң жакшы, эң артык, баалуу кадыр бу
Күрөштө жан берген балбанга.

Экинчи саптагы (Ведите их бой до конца) акыр-аягына чейин, көздөгөнгө жеткенче күрөшүү керек деген ойдун «талганча» деп берилиши арабөк маанайга туш кылат. Ал эми «Күрөштө жан берген балбанга» эки анжы ой туудуруп, же «күрөшчү салган жолго түшүп жоолорун жоолосоң, ошо курман болгон балбанга көрсөткөн кадыр-сыйың ушу болот» де жатканы, же «жоодо жүрүп жан берсең, эң артык, баалуу кадыр ошол» дегени бүдөмүк.

Ушундай эле семантикалык так эместиктер башка ырларда да бар. «Аза маршында» («Похоронный марш») мындай бир метафоралык түрмөк:

А деспот пирует в роскошном дворе,
Тревогу вином заливая,
Но грозные буквы давно на стене
Уж чертит рука роковая

Минтип берилет:

Душманың шапар тээп сарайда
Арактын-шараптын ичинде.
Бирок да тилекке жетип алууга
Жазылган биз үчүн эзелде.

Котормодо негизги ой берилген, бирок орусча оригиналдагы метафораны ийине жеткире иштесе, балким, терең, таамай вариант чыгат беле.

«Коркпо, жолдоштор, адымда!» («Смело, товарищи, в ногу!») деген маршта да контексттин түпкүлүктүү ой-маңызы жөнөкөйлөнүп, натыйжада жеңил-желпи чакырыктарга айланып калган:

Смело, товарищи, в ногу!
Духом окрепнув в борьбе,
В царство свободу дорогу
Грудью проложим себе.
Коркпо, жолдоштор, адымда,
Кан күрөшкө баралы.
Теңдик, эркиндик жагына
Өзүбүз жол салалы.

Оригиналдагы патриоттук пафос («Грудью проложим себе») басаңдап, көмүскөдө калып, поэтикалык үндөө (настрой) («Духом окрепнув в борьбе») өтө эле примитивдүү куру чакырык болуп калган.

Дагы, котормочу кандай ой-бүтүмдөн улам кайрылбаганы белгисиз, оригиналдагы:

Долго в цепях нас держали,
Долго нас голод томил,
Черные дни миновали,

Час искупленья пробил, - деген түрмөк которулган эмес. Ал эми ырдын аягында оригиналда жок:

Темир кол менен куралып,
Тегеретип жыгалы.

Эмгектин туусун чубалтып,

Жер жүзүнө туралы,- деген төрт сап киргизилиптир. Анткени менен ырды таржымалоодо да Тыныстанов-котормочу орус тилин жакшы билгендигин, акындык сабаттуулугун көрсөтө алган.

Ушул эле ырдын котормосунун дагы бир варианты К.Баялинов тарабынан жаралып, «Кызыл гүл» (1926) аттуу алгачкы кыргыз жазма акындарынын жыйнагына «Эр жүрөк жолдоштор» деген ат менен кирген. К.Тыныстановдун котормосунан кезикпеген жогорку төрт сап К.Баялиновдо мындай берилет:

Чынжырда көп заман байланып,
Жылаңач жаттык ач болуп.
Кара түн, бүркөк күн таралып,
Ачылды апшак чайт болуп.
(Долго в цепях нас держали,
Долго нас голод томил,
Черные дни миновали,
Час искупленья пробил).

Бул түрмөктү которууда К.Баялинов адекваттуулукка жетише алган. Бирок тексти бүтүндөй салыштыруу ыр эркин которулгандыгын айгинелейт. Акыркы үч строфаны көрөлү. Түп нускада:

Время, за дело приняться,
В бой поспешим поскорей.
Нашей ли раты бояться
Призрачной силы царей?
Все, чем держатся их троны,
Дело рабочей руки...
Сами набьем мы патроны,

К ружьям привинтим штыки.
С верой святой в наше дело,
Дружно сомкнувши ряды,
В битву мы вступили смело
С игом проклятой нужды.

К. Баялиновдун котормосунда:

Байлар, төрөлөр тактына,
Отурган бизди ал сатып.
Бейнеткор кедейдин барына,
Боштондук келди нур чачып.
Берилди жалчыга теңчилик,
Эркиндик бош деп көп жакта.
Орнотту кедейге теңчилик,
Ураандап эми бас алга!
Тургула, кедейлер, тургула!
Топтошуп кызыл туу алып.
Башыңды баарыңар кургула,
Душманга каршы ок атып.

Тексттин семантикалык-стилистикалык мүчүлүштөрү менен бирге, эркин оодаруу ыкмасы менен контексттин жалпы духун, маңызын замандаштарынын аң-сезимине ылайык ачууга далалаттанган.

Жыйынтык сөзгө келгенде, мезгилдин, доордун абалын эске алсак, К.Тыныстановдун ушул котормо жыйнагы, айрым аксак-тексегине карабай, дурус эле эмгек дешке татыйт. Жаңы телчиккен жаш жазма адабият үчүн бул – тунгуч котормо ишинин үзүрлүү жемиши.

Өсүп, гүлдөп калган азыркы көркөм казынабызда деле мындан мажирөө-мажес котормолордун салмагы бир топ го.